

REGÉLO.

Pesten csötörtökön februar 4^{kén} 1841.

képekkel 5 ft. borítéktalanul; postán 6 ft. pengőben. Budapestiek évnegyedenként is válthatnak példányt. A' folyóiratnak egyes száma, vagy képe 12 kr. p. p.
megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csötörtökön. Rei evi ugya nyelben képekkel 5 ft. borítéktalanul; postán 6 ft. pengőben. Budapestiek évnegyedenként is válthatnak példányt. A' folyóiratnak egyes száma, vagy képe 12 kr. p. p.

ELBESZÉLÉS.

Udolfo - vár.

(Vége.)

Kevés idő múlva megszólítá Lewinget a' pásztor: „kegyelmes uram, az éj itt ér!” — „No's mire való az? Hát nem várom-e azt régóta ohajtva?” — „A' sötétben nem találhat vissza nagyságod Polderinába!” — „Van is nekem kedvem Polderinába visszamenni. Én itt alszom.” — A' vörös köpönyeges vissza borzadt a' merészségtől. — „Excellentiád itt akar?” — „Itt, Emilia ágyában, a' föld leggyönyörűbb helyén. O Emilia! O Valancourt!” — — „És hol tetszik vacsorálni?” — „Hát ma is egyem? Látván azonban, hogy kendnek nincs semmi kedve itt tölteni velem az éjt, — várjon holnap reggelire a' — a' — fogadóban; — de hiszen csak egy van. Mielőtt hát elválnék kend tőlem, gondoskodjék, hogy lovam — noha ez szentségtelenítő botrány, de a' szükség parancsolja — hogy lovam az udvaron, ugyan annak fűvéből 's a' harmatból, melly azt nedvesíti, jól lakjék. Most Isten kenddel, kit barátomnak nevezni bátor vagyok!” — Ezután szívesen kezét fogtak, a' vörös köpönyeges és fekete kutya eltűntek a' mindig mélyebben sülyedő éjbe.

John Lewing el nem fordított szemekkel örömkönyűk közt nézett a' neki szent omladékokra, 's hangosan beszélt-ki a' néma éjbe: „Nem dicsőbb e' homály, mint a' légszeszszel világított szalon, hol esztelen időlopók whist-asztalok mellett görbednek, vagy esztelenségekről fecsegnek! 's ez szerintök társalgás? Mert hiszen ringat-e föl több illy éjt a' világos nappal valaha? O Radcliffe Anna! halhatlan költőné! és te nem nyugszol a' westmünsteri apátságban! Hálátlan kor! Barbar nemzedék!” — Így gondolkodott 's beszélt magában sokáig. Ekkor — csalatkozom! úgy hangzik, mint harang-ütés — még egy — három — négy — ég és föld! valóban tizenkettőt üt. — Éjfél van! John Lewing visszanyervén eszméletét és szavát, mit tőle egy álmélkodásból és gyö-

nyörűségből kevertt érzet elrablott, fölkiálta elragadtatva: „milly örömet adnék 100 gvinéet, ha e' hangokat még egyszer hallhatnám!” — És — még egyszer hatott fölingerültt keblébe elámult fülein át a' tizenkét kimértt tompa ütés. — Egy kis szünet mulva mintha hárfa-hangok hallattak volna. — John Lewing magán kívül volt. — „Ez Lauretina hárfa!” kiáltá. És midőn némelly bevezetések után egy szép hang zenge, 's dallá azon dalt, melly John Lewing lelki szemei előtt fölütött 371-ik lapján az edinburghi kiadás első részének állott, ekkor majd szétolvadt a' kéjteljes fáj-

Montoni, apa és fiú, üres árnyak.

Signora Laurentina, egy megdicsőült.

Valancourt, tévelygő szellem.

Emilia, fiatal kísértet.

M. Dupont, egy sirból költ.

Annette, álarcz.

Ludovico, phantom.

A' velencei küldöttek pokol-chorusa.

A' megbecsülhetlen oklevelet kebléhez szorítva lesietett Lewing a' lépcsőkön, nem kevésbé bámulván, hogy lovát, melyet a' dühöngő szélvész alkalmával ellopottnak vélt, a' fűben nyugtódzva 's alva találta. — „Szegény állat — mondá — tovább egy percet sem engedhetek pihenésedre az álmatlan 's rémitő éj után. Majd albatsz Torrinieriben! — Gyorsan ugrott-föl most az éhség és szomjúság miatt elgyengültt paripára, 's üzte Polderinába, hol a' pásztor reá várakozott, 's uj pártfogóját visszaérkezni látván, hangos öröme fakadt. — John Lewing így szólla: „Ifjú ember! hogy' hívják kendet?“ — „Perugino.“ — „Perugino! én téged fiannak fogadlak!“ — „Nagyságos uram! nekem van atyám.“ — „Legyen kettő. Ülj-le fiam, együnk valami jó reggelit. Mi van itt jó ennivaló?“ — „Semmi egyéb friss mortadellánál és tojásnál; de ez nem friss.“ — „No hát együnk azt. De mond-meg nekem, ki bírja az udolfói omladékokat?“ — „Nagyságos Montoni ur, barátom.“ — „Azok nehezen jövedelmeznek valamit!“ — „Vagy tán semminél is kevesebbet.“ — „Nem adná-el jó drágán az omladékokat?“ — „Egy millióért sem. Őseinek várát, mellyben vigasztalásul egy napot éhezhetik.“ — „Tán örültt?“ — „O uram, ne gunyolja-ki az utódok lélekismeretességét. Barátom illetetlenül akarja áthagyni gyermekeinek ez örökséget.“ — „A' lidércz-örökséget?“ — „Mindegy, ön sem adná-el soha e' várát.“ — „Nem szólhatnak vele?“ — „Miért ne? úgy is nagybátyjánál Wilburgiónál reggeliz.“ — „O legyen szives kend őt ide hívni!“

A' vörös köpönyeges elosont. Montoni eljött, egy fiatal férfi, komoly tekintetű, körülbelől 30 éves. Ruházatján egy a' 16-dik századbéli nemesnek elkopott pompája látszott. Kardja réz hüvelyben volt vastagon zománczozva; a' csizmákról, mellyeket lábán hordott, rég levestek a' sarkak; bizonyosan az Apenninek hasadéakai közt.

„Nemes férfi! ön Udolfo tulajdonosa?“ — „Igen, és arra büszke vagyok!“ — viszonzá Montoni rekedt férfias hangon. — „Nem adná-el ön?“ — „El — ad — ni? Uram! mit mondana olasz ország nemessége, ha őseim bölcsőjét eladnám?“ — „A' nélkül, hogy az

„öket legkevesébbé bántanám, csak megengedi ön, hogy a' bölcső igen férges; és úgy hiszem, hogy annak eladásában semmi botrányt sem találhatna az olasz országi nemesség. Kedvesem! úgy látszik, hogy ön tetemesebb birtok hiányával van. Én képes vagyok megfizetni az omladékok teljes értékét. Mondja ön, mit kíván?“ — „Ha valahogy valaha megválnám, e' szent örökségtől, csak azért történnék, hogy birtokhoz jutván, a' Montoni ház ősi fényét újra föllevenitsem. Csak 100,000 tallérért engedném önnek Udolfót, akkor is sirva.“ — „Adjon kezét, Udolfo enyim!“ — „Még egyet kikötök Mylord: hogy ott halhassak-meg, ha talán majd illy tettem után az élet elhordozhatlan teherre váland.“ — „Igen, de, igen, de ön nem fog meghalni!“ — „Én megfogok halni.“ — „Hol vannak az oklevelek, hogy önnek tulajdona Udolfo?“ — „Sceniában. Én Udolfót Filangieri név alatt birom, ki anyámról ős-apám volt. A' Montoni név Toscanában tisztelettel emlittetik. Engedjen ön három napot, hogy tisztességesebben ruházkodhassam, és azután várjon rám Sceniában déli 12 órakor a' piazza de campó-n!“ — „Jó, az alatt irok Florenczi pénzváltónnak.“ — „Adieu! nemes lord.“ — „Adieu! nemes Montoni! Isten vele! kedves Peruginóm!“

Három nap múlva Udolfo omladécai John Lewingéi lettek, ki örömeiben alig jöhetett magához, és tulajdonosi türehtlenségében visszásan fogott kantárral hajtott a' mysticai hegy felé. — „Milly éjszakáim lesznek! mit látandok váramban Udolfóban!“ — kiálta mind annyiszor, valahányszor a' ló sebesebben ügetett alatta. Kettős világnál érkezett-meg az omladékok közé, hol mindent úgy talált, mint hagyott; lovát legeltette, mint lehetett, és egész lelki örömmel ült-le a' matrácra Emilia szobájában, a' történendőkre várva, mellyek soká már nem késhettek; mert az éj ma mindig sűrűbben teríté körül csillagtalan köpönyegét a' vidékre. — „Az éj sötét, szélvész leend. Irtózat, hallatlan dolgok készülnek! — hosszas vajadás után monda ismét: — a' pokol egy rémitő harczlevelet tár-ki; de legyen, látandni fogja, hogy a' viadalra vele együtt növekedtem.“

Mjutan ezeket mondotta, elnyujtódzott öröme's bátorságteljesen; füle minden legkisebb zörgést hallott; szemei jól kinyitva az áthatlan sötétbe bámultak. Ha kívülről mozgást vön észre, félig fölült, 's örvendve így morgott: „most jön.“

De még sem jött semmi, és ismét kinyujtódzott a' lidérczek utáni vágytól kinoztatva, jobban mint bármilly szerelmes az első légyottkor. Üttette ismétlő óráját, és az három negyedert vert tizenkettőre? — „Dicső! — kiálta — ha a' földalattiak órái egyez-

nek órárn járásával, ugy csak 15 perczig kell még unatkoznom. — Az óra ismét ütött. Lewing olvasta, negyed egyre. — No — biztatta magát — még nem lehet csudálni. Vagy a' torony-óra jár valamivel később, vagy megleptem az emberkéket, és a' diszes menet, melylyel uj vár-urokat fölköszöntendők, több előkészületet kíván. Hiszen örömet várakozunk! — Az óra kétségbe ejtő sebességgel ütött minden negyedet. John Lewing fölállt nyugtalanul, 's az ablakra dölve, kezeivel fejét támasztva bámult ki az omladékokra, mellyeknek párkányai mindig világosabban látszottak a' növekedő reggeli szürkületben. — Ez legkevésbé sem váratlan! — sohajtá — már reggellik, és még semmi sem történt! — Továbbá sem történt semmi. Aurora bárson fényben lépett-be Emilia elhagyott szobájába. Hegy és völgy napsugároknban ragyogtak. Lewing szidta a' makranczos lidérczeket; fenyegette azokat panaszszal és perrel. Sietve érkezett-meg a' Torrineri fogadóba; nyakra főre tudakozódott Perugino után. Senki sem ismert illy nevű embert az egész faluban. Elhatározta hát, hogy a' napot a' fogadóban tölti, és majd csak este felé tér vissza az omladékok közé. Mondta, tette; de ezen éj is csak ugy mult-el, mint az előbbi; az éjjél, ugy mint közönséges nappali óra; és midőn a' nap ismét fölkelt a' hegyek mögül, egy arcra süttött, mellyen megütközés és harag elsőbbségért vetekedtek, 's az John Lewing arcza volt. És midőn a' harmadik éj is, mint a' kétségbeesés utósó próbája, előbbiekkal egyenlőn mult-el, az omladékok felé forgatva ökleit John Lewing fölkiáltott: „el, el Sceniába, Peruginóval, Filangierivel, Montonival szólni e' felől! — Sceniában dühösen kopogtatott a' ház kapuján, mellyben az eladási egyesség kötöttet. Az nem nyilt, 's ugy tudtameg, hogy e' házban több mint öt éve már senki sem lakik. Ekkor mormogá magában: „teljes éltemben pokol áldozatja vagyok! — 's fájdalmas lemondási hangon monda tovább: „egy csésze theát fogunk inni a' kávéházban a' piazza del campó-n! — Theáját leszörbölván végig futotta a' florenczi hirlapot; és — ki írja-le bámulását, midőn abban ezt olvassa: „egy angol, Sir John Lewing, ki több mint egy millio értékkel bír, a' del buon governo nyilvános pénztárának 100,000 tallért ajándékozott azon határozattal, mi képp' abból a' Sceniából Riccorsiba vivő főút utazható állapotban tartassék fenn. Ezen angol nagylelkűségi vonást a' későbbi toscanai nemzedékek hálával emlegetendik, és az utazók minden lépten nyomon áldva nevezendik John Lewing nevét. E' név egy a' város által a' nemes ajándékozónak tiszteletére állítandó emlék-oszlopon is a' város czimere alatt ragyogand.“

John Lewing egy álomból fölébredtthez hasonlita. Ha maniáját kivesszük, elég józan értelemmel bírt. Most okosan átgondolta a' vele legközelebb történteket; visszaidézte lelkébe a' francziákat, kikkel Florenczben a' table d' hôte-nál ebédelt; a' vörös köpönyeges Peruginót különös szállásmódjával; az ifjú Montonit, ki rongyaiban olly büszke külsejű volt, és a' jegyzőt, ki az eladási egyezkedést készítette: — ekkor méltóságos nyugalommal állt-föl mintegy valamit erősen elhatározó angol; tollat, papirost kért, 's irt a' florenczi hirlap-szerkesztési hivatalnak: „nyomossabb tudakozódás után meggyőződtem miképp' 100,000 tallér nem elég a' Sceniából Riccorsiba vivő fő-utat lényegesen úgy kijavítani, mint akartam; ugyan azért ismét 100,000 tallér áll készen a' kormány szolgálatjára és pénzváltomnál Filippo Bogginál Florenczben, az uj piacon akár mikor fölvehető. John Lewing.“

Másnap auto-da-fé-t tartott John Lewing Miss Radcliffe Anna regényei fölött.

Kún Pál.

PESTI VIZSGÁLÓ.

Hírszekrény. — A' szeszélyes tél folyvást berzenkedik. Pál fordulása napjától fogva esikorgós hideggel zaklatott, de már 27-kén estve ismét megsajnál minket, 's más nap hajnalra jóforma havat küldött; sőt hogy ne panaszkodjunk az idei hó kevésége ellen, még ezen 28-kán estve előszer esővel, majd reá még másnap reggeli 10 órakor is szállongó hóval hízelkedett, melly után a' legkellemesb meleg napfényt bocsátá.

Báljaink szebbnél szebbek vannak. A' joghallgatókat csak hamar egy középszerű redut, majd 26 kán az ifjú kereskedőké a' magyar királynál, ezt a' fiatal nemes urak zárt táncmulatsága követé. Ez utóbbit 34 részvényes adá 150 személyre jan. 27-kén. Másnapon a' redutteremben a' pompás lövészbál tartatott, mellyről maga helyén hihetőleg bővebb említés tétetik. — 30-án az angol királynénál külön piqueniquet adtak a' főrendű dámák, és pedig 10 ezüst ft. részvényt két bálra. Ugyan e' napon lesz az első „Flora-bál“ a' „tigris“ hotelban.

Nemzeti színházunk barátjai most már nem annyira a' repertoire ellen (mert színjáték és alárendeltt opera kiszemeltt változatossággal ad egymásnak kez), mint a' publicum élénktelen 's gyér száma, sőt az ellen is panaszkodnak, hogy a' színjátékok alatt némelly urak a' földszini téresebb helyen fel 's alá járkálva discuirizálgatnak. [Csak hijában! panasznak, békétlenségnek zugolódásnak mindig kell lenni; 's ha nincs is szemünkbe ötlő okunk, panaszra csak még is tudunk tárgyat keresni. Furcsa! multkor egy színjáték közben magam is látám 's hallám a' fel 's alá sétálókat. Elmosolygám magamat; mert eszembe jött, hogy hajdan egyik pesti magyar lapunk igen kényelmesnek találá az opera-látogatást, mint hogy e' közben a' parterren fel 's alájárást és beszélgetést gyakorolhatjuk, mondá ő. — De még jobban mosolygék, midőn nem régen egy másik magyar lap gáncsolá, hogy a' mostani színjátékok alatt is vannak fel 's alá sétálok és beszélgetők! Tehát! — csak hamiska ez a' mi

közönségünk! de még hamiskábbak az ujságírók; mert még! ez utóbbit is észreveszik! Hát ha még azt tudnák, hogy minap nemzeti színházunk földszí-
nén egy ik fiatal ember egy asszonyság és több ur elejébe állott a zárt szé-
kek közötti térre, 's habár az asszonyság nevében, ki miatta semmit sem
láthatott egy fiatal ur által legilledelemes szavakkal megkérte, hogy
onnan távozzék-el, ő a világért sem mozdult, míg csak a felvonásnak vége
nem volt, 's azután az őt kérve kért fiatal urat még meg is támadta azért,
hogy, valamint multkori dalszínésznők, másért közbenjárói szót merészlett hasz-
nálni. — Hát ha még látták volna furfangos feuilletonistáink, hogy kevés nap
előtt, midőn ugyan e színház földszíni zártszékéről ennek tulajdonosa felvo-
nás közben a színházi csarnokba ment-ki, az alatt egy fiatal ember elfogla-
lá a széket, 's a visszajött tulajdonosnak minden demonstratioja ellen sem
hagyá azt el, míg csak a felvonásnak vége nem lön! — Bizony furesa mi-
veltség korában élünk; mellyben a „to meum, to suum“-mal nem igen so-
kat kezdünk gondolni. A „res nullius cedit primo occupanti“ itt igen tágas
értelemben vétetik! Mitis genierozzuk sokat magunkat a nemzeti színházban?
Hiszen ez a nemzeté, a magyar szabad nemzeté. Ki parancsolhat itt el min-
ket elfoglalt helyünkről?!

TA-RY.

TERMÉSZETI TÖRTÉNET 'S TUDOMÁNY.

Rozs-eső. Az angol természetvizsgálók tizedik gyűlésében Sykes
ezredes Astow kapitánnak Keletindiából küldött levelét közlé, mellyben ál-
littatik, hogy 1840. mart. 24-kén Kattivarban Ratschket mellett (Bombay-ke-
rület) egy természeti rozs-eső rendkívüli tüneménynek voltak tanúi, és pe-
dig heves égivihar alkalmával, melly mindent félelem 's borzadással rendi-
te-meg. A jégzápor gyanánt nagy mennyiségben hullott mag olly rozs-fajhoz
tartozott, melly azon vidéken egészen ismeretlen. Astow ur e magokból kül-
de Sykes ezredesnek is, ki azokat a gyülekezetnek be is mutatá. A fűvé-
szek azt eleintén Spartiumnak tarták, azonban későbbben a nagyobb rész
bűkköny-fajnak nevezé. — E nagyon nevezetes természeti tünemény egy
hal-esőre emlékeztet, melly mintegy 60-70 év előtt hasonlólag nagy vihar köz-
ben hullott Madras elnökségi kerületben, 's mellyről Harriot kapitány tesz
említést „Struggles through life“ munkájában, és bizonyítja, hogy az éppen
uton volt angol katonák kalapjaira levegőből hullottak a halak.

Különös vízi bogarak. Az angol Athenaeum szerint Mr. Vernon
Harcourt Londonban a mikroskopi társaságnak ama némelly állatkák felől
érdekes tudósítást adott-be, mellyeket a Nurcham melletti tóban fedeztek-fel.
E vízi bogarak szabad szemmel észrevehetlenek; családilag élnek fészkeik-
ben, mellyek vékony hártya alakúak, 's a viz színén usznak. Legnevezeteseb,
hogy ez állatkák naponként háromszor változtatják színöket. Napköltekor t.
i. zöld pontocskák gyanánt jelennek-meg; azután veresre változnak, 's e szint
mintegy délutáni négyóraig megtartják, midőn azután barnák, 's csaknem bi-
borsetétek lesznek, éj következtével pedig lassanként ismét zöldekké vál-
toznak.

Köszvény elleni szer. A „Journal de Médecine et Chirurgie“-ben
a földi eper (szamócza) csudatevő gyógyszernek mondatik különféle beteg-
ségekben, 's idézett példák értelménél fogva sokszoros tapasztalás által erősít-
tetik ez állitmány. Ez a nagy a Linnére emlékeztet, kinek életirója követke-

zót mond: Linnét sokat háborgatá a' köszvényroham, de különösen szenvedett abban 1750 vége felé. Midőn így már 15 napi fájdalommal vesződött, földi epret adtak neki, 's ő ebből, minthogy már több napig étlen volt sokat evett. Ennek következménye az leve, hogy ő nem sokára olly jótékony álomba szenderült, millyennel már rég óta nem dicsekedheték. Midőn mintegy megerősödvé felébrede, még nagyobb mennyiségű epret evék, 's reá majd egész éjjel nyugalmasan aludt. Következő három esztendő alatt csak három köszvényroham jött reá, melyeket azonban mindenkor földi eper evésével gyógyita-meg. Ezután minden esztendőben földi epres gyógy alá veté magát, 's lassanként régi bajától megszabadulván még 20 estendeig élt minden legkisebb köszvényfájdalom nélkül.

KÜLÖNFÉLE.

Kivonatok jegyzőkönyvemből. — Ágy. Vindsorban, az 1821-ben elhunyt Karolina angolkirálynő hálószobájában, egy 14,000 font sterlingbe (131,600 p. f.) került diszágy találatott.

Almafa. Gollniczban, Agricola hitszónok kertjében, egy 300 különfajú almát termő fa találaték. Minden különfaj neve a' gallyakhoz mellékelte bádoglemezen olvasható.

Emlékezet. John Vallis olly szerencsés számláló emlékezettel bírt hogy 60 felemelttszám négyzetes gyökét főben kiszámolá. — Az olvasni és írni nem tudó angol Buxton 39 számjegyet sokszorozott maguk közt emlékezetében; e' szörnyű munka harmadfél hónapjába került. — Honunkban valószínűleg fő tiszte. Pintér Endre első hőse a' számlálási lángemlékezetnek, melynek magam is valék bámuló szemtanúja.

Falu. A' világ legnagyobb falva hihetőleg Chinában lelhető; mert Kanton város előtt terül-el egy hasonló nevű falu 100,000 lakóval. Chinában egy más falu, Synaye nevű, 50,000 lelket számlál. — Európában kétségtelenül honunk Csabá-jáé az elsőség; 1715 óta áll; 20,000-több lakost 's 2000-nél több házat számlál.

Hid egség. A' naptól földünknel 19-szer távolabb levő hideg Uranusban a' viz (ha ott illy nemű folyó van) mint nálunk az üveg, csak tüzzel olvasztható jegesztett (krystallizált) szirtalakú lehet. — Olajunk ott irosvaj- vagy gyántához hasonlít, 's a' higany — ön 's ezüstünként — hámor alatt lenne nyujtható.

Kivívott városok. A' közegezés Konstantinápolyt híreszteli a' legtöbb-szer megívott városnak. Én kétlem, 's e' gyászos elsőséget inkább Jerusalemnak merném tulajdonítani; mert Krisz. előtt 2449-től 's Kr. u. 1542-ig 32-szer vívatott-meg.

Könyvtár. A' parisi színházak könyvtárai összesen 500,000 vig — 350,000 szomorú — 's 240,000 daljátékot számlálnak. GIGLER J.

Figyelmeztetés. — A' Regelő Honművész idej lapjaiból még teljes számú példányokat lehet kapni. Megrendelhetők mind a' cs. k. postahivatalokon, mind Pesten a' kiadó tulajdonosnál.

Szerkeszti Mátray Gábor, halpiacson, Dencs-ház, 56-dik sz. a.

Nyomatik Trattner-Károlyi' betűivel, angol vas-sajtón
uri utsza 453.